

OTSUS

26.02.2016 nr 5.1-5/16-006

Koondumisele nr 03/2016 aktsiaselts Tulika Takso ja Aktsiaselts Tallink Takso / TAXOFON EESTI OÜ loa andmine

1. Koondumine

28.01.2016 esitas äriühingute aktsiaselts Tulika Takso (registrikood 10539390) ja Aktsiaselts Tallink Takso (registrikood 11425524) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid aktsiaselts Tulika Takso ja Aktsiaselts Tallink Takso 02.06.2015 äriühingu TAXOFON EESTI OÜ (edaspidi Taxofon) asutamise lepingu. Asutamislepingu kohaselt jaguneb Taxofoni osakapital võrdselt osanike vahel. 09.07.2015 sõlmisid aktsiaselts Tulika Takso ja Aktsiaselts Tallink Takso osanike lepingu, mille kohaselt on mõlemal emaettevõtjal võrdne õigus osaleda Taxofoni juhtimises. Tehingu tulemusena kuulub Taxofon koondumise teate esitanud aktsiaselts Tulika Takso ja Aktsiaselts Tallink Takso ühise valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses.

KonkS § 19 lg 2 kohaselt loetakse ettevõtja üle valitseva mõju omandamiseks KonkS § 19 lg 1 punktide 3 ja 5 tähenduses ka neis nimetatud isikute poolt ühiselt uue ettevõtja moodustamine, kelle äritegevus on kavandatud pikaajaliseks ja iseseisvaks.

Konkurentsiamet uuris uue ettevõtja moodustamise eesmärke, tegelikke majanduslikke põhjuseid ja kavandatud tegevuse kestvust ning jõudis järeldusele, et tehing kujutab endast KonkS § 19 lg 1 p 3 sätestatud koondumist eelkõige alljärgnevate kriteeriumide alusel.

- Ühise valitseva mõju omandamine, ettevõtja asutamine ning Taxofoni sisenemine taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturule muudab kõnealuse kaubaturu struktuuri ning toob endaga kaasa konkurentsiolukorra muudatuse.
- Taxofon tegutseb taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul ning täidab sellel kaubaturul tavapäraseid ärilisi funktsioone.
- Taxofonil on oma juhtorganid, töötajad ja eelarve ning tegutsetakse ärilistest kaalutlustest lähtudes. Taxofonil on olemas iseseisvaks toimimiseks vajalikud ressursid, sh tehniline lahendus ja selle kasutajad ning Taxofoni tegevus on püsiva olemusega ja ta on suuteline jätkama tegevust pikema aja jooksul.
- Taxofoni mobiilirakendus avaldab konkurentsipurvet teistele taksotellimuste mobiilirakendustele (näiteks, Taxify, Taxigo, Kutsu Takso), kuna klientide jaoks on tegemist ühega paljudest taksotellimusi vahendavatest mobiilirakendustest.
- Osanike lepingu kohaselt ei ole välistatud, et osanikud otsustavad Taxofoni tegevust tulevikus laiendada ning hakata mobiilirakenduse kasutamise teenust pakkuma ka kolmandatele taksoettevõtjatele (st taksoettevõtjatele, kes ei kasuta Tulika või Tallinki kaubamärke).

Arvestades eelmärgitud ja tulenevalt koondumise kontrolli menetluse eesmärkidest leidis Konkurentsiamet, et antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 3 sätestatud viisil ning võttis esitatud koondumise teate menetlusse kui kontrollimisele kuuluva.

Menetluse käigus koguti teavet alljärgnevatelt taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul tegutsevatelt ettevõtjatelt: Taxify OÜ, Taxigo OÜ ja Kutsu Takso OÜ.

Konkurentsiamet avaldas 29.01.2016 ülal nimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 3 järgi on koondumise osaliseks füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks aktsiaselts Tulika Takso (edaspidi Tulika Takso), Aktsiaselts Tallink Takso (edaspidi Tallink Takso) ja Taxofon.

Tulika Takso põhitegevusalaks on taksoveoteenuste osutamine. Tulika Takso pakub taksoveoteenust kaubamärgi „Tulika Takso” all. Tulika Taksoga samasse kontserni kuuluv Tulika Premium OÜ pakub taksoveoteenust kaubamärkide „Maksitakso” ja „Tulika Business” all. Tulika Premium OÜ pakub kaubamärgi “Tulika Premium” all ka juhiga autorendi teenust. Lisaks Tulika kontserni ettevõtjate enda taksodele sõidavad frantsiisilepingute alusel Tulika Takso kaubamärkide all ka kolmandad isikud. Seejuures sõidavad „Maksitakso“ ja „Tulika Business“ kaubamärkide all ainult kolmandad isikud ning „Tulika Takso“ kaubamärgi all enamuses kolmandad isikud.

Aastal 2015 arenes edasi Tulika Takso koostöö teistes Eesti linnades frantsiisilepingu alusel tegutsevate taksoettevõtjatega. „Tulika Takso“ kaubamärgi all sõidavad taksod lisaks Tallinnale veel Rakveres, Viljandis ja Jõhvis. Tulika Takso koostööpartnerid, kes kasutavad taksotellimise lühinumbrit 1200, asuvad veel Tartus, Pärnus, Põlvas, Otepääl ja Saaremaal. Ligikaudu 60% „Tulika Takso“ kaubamärgi all sõitvatest taksodest on Tulika kontserni ettevõtja Tulika Rent OÜ poolt renditud taksojuhtidele tööks Tulika Takso kaubamärkide all. Tulika Grupp OÜ tegeleb ruumide rendi, haldusteenuste (peamiselt koristusteenused) ja raamatupidamisteenuste pakkumisega peamiselt Tulika kontserni kuuluvatele ettevõtjatele. Tulika kontserni ettevõtja OÜ Taksokeskus pakub taksojuhtidele koolitusteenuseid. Koolitusteenuseid pakutakse kõikide (ka kolmandate isikute) kaubamärkide all sõitvatele taksojuhtidele, sh väljaspool Tallinna.

Tallink Takso põhitegevusalaks on taksoveoteenuste osutamine. Tallink Takso korraldab taksoveoteenuste osutamist Tallinnas ja Tallinna lähiümbruses ning tellimussõite ka mujale Eestisse ja naaberriikidesse „Tallink Takso“, „Tallink Taksobuss“ ja „Takso24“ kaubamärgi all sõitvate taksodega. Lisaks Tallink Takso enda taksodele sõidavad rendilepingute alusel vastavate kaubamärkide all ka kolmandad isikud. Tallink Takso

kontserni emaettevõtja on AS Infortar, mille põhitegevuseks on kinnisvara arendus, finantsinvesteeringute teostamine ja kinnisvarainvesteeringute haldamine. AS-i Infortar tütaretevõtjad OÜ Sunbeam, OÜ Fastinvest, SIA Happy Trails, OÜ Inf Maja, OÜ TopSpa Kinnisvara, OÜ Vara HTG (50% osalus), Vana-Posti Kinnisvara OÜ (50% osalus) ja OÜ Hansa Hotell (50% osalus) tegelevad kinnisvarainvesteeringutega.

AS-i Infortar tütaretevõtjad OÜ Infor Invest, OÜ Inf Invest ja OÜ Inforte tegelevad finantsinvesteeringutega. Samasse kontserni kuuluv AS Vaba Maa on reklaami- ja trükiagentuur, mis toodab kõrgendatud turvalisusega trükitooteid ja tavatrükiseid. AS-i Infortar tütaretevõtja AS Gastrolink pakub kvaliteetseid klaastooteid, lauanõusid ja köögitarvikuid restoranidele, baaridele, hotellidele, catering-firmadele, laevaliinidele, toitlustusettevõtjatele, koolidele, lasteaedadele ja ka eraisikutele. Tütaretevõtja AS H.T. Valuuta pakub valuutavahetusteenuseid ja tegeleb hasartmängude korraldamisega (mänguautomaadid) Tallinki ja Tallink Silja kaubamärki kandvatel reisilaevadel.

Koondumise teatest tulenevalt on koondumise osaliste poolt ühiselt asutatud Taxofoni eesmärgiks ühiselt soetada ning käivitada taksotellimuste vahendamiseks mobiilirakendus, kuna innovaatilised takso tellimise võimalused on muutunud järjest populaarsemaks. Samuti on koondumise osalised rõhutanud, et mobiilirakendus Taxofon on asutatud koondumise osaliste kaubamärkide all sõitvate taksojuhtide kvaliteetse taksoteenuse vahendamise eesmärgil. Koondumise osaliste väitel on nad ühiselt asutanud Taxofoni, kuna ei ole majanduslikult otstarbekas välja töötada ja kasutusele võtta eraldi mobiilirakendust igal taksoveoettevõtjal ainult enda taksoteenuste tellimuste vahendamiseks. Taxofoni põhitegevuseks on tellimiskeskonna tehnilise lahenduse loomine ja taksotellimuste mobiilirakenduse teenuse osutamine.

Koondumise järgselt emaettevõtjad Tulika Takso ja Tallink Takso jätkavad endiselt iseseisvat tegevust ning konkureerimist taksoveoteenuste osutamise kaubaturul ja ühiselt asutatud ettevõtja Taxofon tegeleb taksotellimuste mobiilirakenduse teenuse osutamisega.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2015. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Juhendi § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Tulika Takso ja Tallink Takso tegevus kattub põhiliselt taksoveoteenuste osutamisel Tallinnas ja Tallinna lähiümbruses (edaspidi Tallinn), sh ka frantsiisi- või rendilepingu alusel taksoveoteenuste osutamine Tulika Takso ja Tallink Takso kaubamärkide all kolmandate isikute poolt.

Taksoveoteenuste osutamist reguleerib riiklikul tasandil ühistranspordiseadus. Ühistranspordiseaduse § 13 lg 1 p 5 kohaselt annab taksoveolube, taksoveo sõidukikaarte ja sõidukijuhi teenindajakaarte oma haldusterritooriumil omavalitsusorgan. Tallinnas on reguleeritud taksoveoteenuste osutamine Tallinna Linnavolikogu 15.10.2015 määrusega nr 20 „Tallinna taksoveonõuded“. Määrusega on kehtestatud nõuded taksoveol kasutatavatele sõidukitele ja taksoveoteenuste hinnakirjale. Tallinnas väljastab taksoveolube, sõidukikaarte ja teenindajakaarte Tallinna Transpordiamet. Taksoveoluba tõendab vedaja õigust korraldada taksovedu. Sõidukikaart on taksoveoluba omavale vedajale antav dokument, mis tõendab õigust kasutada sõidukikaardile kantud sõidukit taksoveol. Sõidukikaartide arv näitab seega taksoveoteenust osutavate vedajate arvu, kelle kasutuses on taksoveoteenuse osutamiseks kohandatud sõiduk, mida on lubatud kasutada taksoveol. Teenindajakaart tõendab õigust töötada sõidukijuhina taksoveol.

Kuna enamik Tallinna taksoveoettevõtjaid on oma kaubamärgi kasutamise õiguse andnud kas frantsiisi- või muu lepingu alusel iseseisvatele kolmandatele isikutele, ei ole taksoveoteenuste osutamise kogu kaubaturu mahu hindamisel võimalik lähtuda taksoveoteenuseid osutavate ettevõtjate majandusaasta aruannetes kajastatud käibenumbritest. Kui ettevõtjad võimaldavad sõlmitud frantsiisi- või muude lepingute alusel kasutada oma kaubamärki, põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjatel (FIE), on sellisel juhul FIE-l eraldi sõidukikaart ning taksoveoteenuse osutamisest tekib käive FIE-l, kaubamärgi kasutusse andjal tekib käive ainult frantsiisitasust või muust lepingulisest tasust. Kuna taksoveoteenuste kogu kaubaturu kohta detailset informatsiooni ei ole avalikult saadaval, analüüsis Konkurentsiamet taksoveoteenuste kogu kaubaturu mahtu ning koondumise osaliste turuosasid Tallinna Transpordiameti poolt väljastatud kehtivate sõidukikaartide arvu järgi.

Taksoveoteenuste kaubaturule eelneb taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturg. Käesoleval ajal tegutseb sellel kaubaturul koondumise osalise – Taxofoni kõrval veel mitu konkurenti, näiteks Taxify OÜ, Taxigo OÜ ja Kutsu Takso OÜ.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul taksoveoteenuste kaubaturu struktuur ei muutu ning taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturu struktuuri muudatused ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda vastaval kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine vajalik.

Käesoleva koondumise puhul analüüsitakse konkurentsiolukorda taksoveoteenuste kaubaturul ja taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul Tallinnas.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Tallinna Transpordiameti poolt väljastatud kehtivate sõidukikaartide arvu kohta kättesaadavate andmete kohaselt oli Tallinnas seisuga 10.09.2015 väljastatud sõidukikaarte 2971 ja seisuga 18.11.2015 oli väljastatud sõidukikaarte 2699. Kuna eeltoodud andmetest tulenevalt on sõidukikaartide arv pidevas muutuses, kasutas Konkurentsiamet Tallinna Transpordiameti poolt väljastatud andmete aritmeetilist keskmist. Ühtlasi on ka arvesse võetud, et mitteaktiivsete sõidukikaartide arv võib olla koondumise osaliste hinnangul kuni 10%. Sellest tulenevalt on võetud taksoveoteenuste kogu kaubaturu mahu arvestamisel aluseks 2552 sõidukikaarti. Koondumise teate kohaselt oli 2015. aastal Tulika Taksol taksoveo sõidukikaarte 373 (sh frantsiisilepingute alusel taksoveoteenuste osutamine kolmandate isikute poolt), mis moodustab kogu turu mahust 14,6% ja Tallink Taksol 185 (sh rendilepingute alusel taksoveoteenuste osutamine kolmandate isikute poolt), mis moodustab kogu turu mahust 7,2%. Koondumise osaliste liidetud turuosa kokku moodustas 2015. aastal 21,8%.

Seega on käesoleva koondumise puhul horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks Juhendi tähenduses taksoveoteenuste kaubaturg Tallinnas.

Koondumise järgselt tekib vertikaalne seos koondumise osaliste tegevuste vahel, kuna nii Tulika Takso kui ka Tallink Takso tegutsevad taksoveoteenuste turul ja nende poolt asutatud Taxofon - taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul. Taxofoni turuosa taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul seisuga 31.01.2016 oli marginaalne.

Kuigi koondumise osaliste tegevuses esineb vertikaalne seos, ei teki antud koondumise tulemusel siiski vertikaalselt mõjutatud kaubaturge Juhendi tähenduses, kuna ühegi koondumise osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa ei ületa 25%.

Kuna taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul konkureerivad omavahel veel paljud teised ettevõtjad, siis koondumine ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul KonkS § 13 lg 1 tähenduses.

Konkurentsiameti hinnangul ei mõjuta käesolev koondumine oluliselt konkurentsi ühelgi koondumisega mõjutatud ega seotud kaubaturul. Koondumise osaliste positsioon

kaubaturul ei võimalda neil tegutseda sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Arvestades Taxofoni turuosa taksotellimuste mobiilirakenduste kaubaturul, konkurentide arvu ning teisi tegureid, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba aktsiaselts Tulika Takso ja Aktsiaselts Tallink Takso ning TAXOFON EESTI OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja-peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 26.02.2016 otsuse
nr 5.1-5/16-006 ära kiri on samane
originaaliga.*

Svetlana Ljutova 09.03.2016